

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

Privind propunerea de prelungire a stării de urgență

În temeiul art. 15 și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 696), cu modificările ulterioare, și în baza Raportului Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Raportul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență.

2. Se înaintează Parlamentului propunerea privind prelungirea pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu 4 februarie 2023, a stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârea Parlamentului nr. 105/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 163/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 245/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 278/2022 și Hotărârea Parlamentului nr. 330/2022.

3. Se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea stării de urgență.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**HOTĂRÂRE
privind prelungirea stării de urgență**

În temeiul art. 66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova, art. 15 și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 696), cu modificările ulterioare, având în vedere propunerea Guvernului Republicii Moldova, care are la bază Raportul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind necesitatea prelungirii stării de urgență, precum și ținând cont de situația legată de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale,

Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârea Parlamentului nr.105/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 163/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 245/2022, Hotărârea Parlamentului nr. 278/2022 și Hotărârea Parlamentului nr. 330/2022, se prelungește cu 60 de zile începând cu data de 4 februarie 2023.

Art. 2. – Abilitarea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova de a emite dispoziții pe perioada stării de urgență, în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute în art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022, rămâne aplicabilă pe durata prelungirii stării de urgență.

Art. 3. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 4. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare în momentul emiterii.

Art. 5. – Parlamentul Republicii Moldova va informa, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre prezenta hotărâre și cauzele adoptării acesteia.

Art. 6. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Igor GROSU

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea stării de urgență

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Parlamentului privind prelungirea stării de urgență a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

La data de 24 februarie 2022, la propunerea Guvernului Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 41/2022, Parlamentul a declarat starea de urgență pe întreg teritoriul țării, ținând cont de pericolul iminent la adresa securității naționale provocat de războiul din Ucraina. Ulterior, starea de urgență a fost prelungită prin Hotărârile Parlamentului nr. 105/2022, 163/2022, 245/2022, nr. 278/2022 și nr. 330/2022. Măsurile adoptate în această perioadă au fost necesare pentru a putea gestiona o situație fără precedent, în care războiul din Ucraina a dus la suprapunerea crizelor energetică și a refugiaților cu amenințările la adresa securității, inclusiv care vizează destabilizarea Republicii Moldova. Acțiunile Guvernului și ale Comisiei pentru Situații Excepționale nu au depășit limitele mandatului atribuit de către Parlament. De asemenea, nu au existat ingerințe în privința exercitării drepturilor fundamentale ale cetățenilor, iar Guvernul și Comisia pentru Situații Excepționale au acționat într-un mod transparent, derogările de la cadrul legal fiind proporționale și necesare pentru gestionarea și depășirea situației de urgență.

Agresiunea militară a Rusiei împotriva țării vecine continuă, fiind atestate bombardamente constante ale infrastructurii critice, inclusiv a celei civile, dar și încercări de a ocupa noi teritorii ale statului ucrainean.

Atacurile aeriene au loc de mai multe ori pe săptămână, punctele de lansare având un areal divers, printre care și Marea Neagră. În context, persistă în continuare riscuri majore ca rachetele lansate să survoleze spațiul aerian al Republicii Moldova și chiar să cadă pe teritoriul țării, cum s-a întâmplat în câteva rânduri. Totodată, persistă riscul ca din cauza ostilităților să fie înregistrat un nou val mare de refugiați.

În același timp, securitatea aprovizionării Republicii Moldova cu energie electrică și gaze naturale continuă să fie periclitată, în condițiile unui grad sporit de instabilitate și imprevizibilitate pe piețele de comercializare a acestor resurse, ale riscului de reducere a livrării de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova, ale dependenței ridicate de contractul pe termen scurt (lunar) pentru achizițiile de energie electrică încheiat cu Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (MGRES).

Concomitent, se atestă o agresiune informațională în creștere generată de grupuri de interese pro-ruse, cu scopul de a destabiliza situația socială și ordinea publică din Republica Moldova.

Ca urmare a dispozițiilor adoptate de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență au fost create mecanisme care au permis gestionarea eficientă a mai multor procese și domenii afectate de efectele

războiului din Ucraina. Mai mult ca atât, la o bună parte din măsurile adoptate prin dispoziții ale Comisiei pentru Situații Excepționale sau inițiat modificări legislative, pentru a aduce cadrul normativ ordinar în acord cu necesitățile impuse de noul context regional. Astfel, s-a urmărit reducerea necesității de a reglementa situații din diverse domenii de activitate afectate de războiul din Ucraina și consecințele socio-economice ale acestuia prin dispoziții CSE.

Prelungirea stării de urgență va oferi și în continuare posibilitatea utilizării mecanismelor și pârghiilor create, în special în domeniile esențiale cum ar fi aprovizionarea țării cu energie electrică și gaze naturale, gestionarea fluxului de refugiați, asigurarea ordinii și securității publice și securității la frontieră, acordarea serviciilor medicale/sociale, accesul la educație și piața muncii a refugiaților din Ucraina etc.

Mai mult de 40% din infrastructura energetică a Ucrainei a fost afectată de bombardamentele Federației Ruse, în mare parte infrastructura electroenergetică (centrale și rețele electrice). Reieșind din situația de război din Ucraina, la momentul actual încă există riscul afectării anumitor segmente a infrastructurii de transport a energiei electrice din Ucraina, în special LEA 330 kV CHE Dnestrovsk - Bălți, ar crea probleme/riscuri considerabile în asigurarea continuă a aprovizionării cu energie electrică a Republicii Moldova. Astfel, există în continuare riscul lipsei unor surse (alternative) sigure și competitive de import a energiei electrice, în sensul achiziționării acestora la prețuri rezonabile și transportul lor către Republica Moldova.

Deși în prezent există un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, în continuare SAP Gazprom nu își îndeplinește obligațiile contractuale prin reducerile de furnizări de gaze naturale către Republica Moldova timp de patru luni de zile, mai exact începând cu luna octombrie 2022 până la momentul actual. SAP „Gazprom” nu a rezervat suficientă capacitate pentru luna februarie 2023 la punctele de interconectare (PI) dintre Ucraina și Moldova (PI Oleksiivka - 1,2 mil. m³/zi și PI Grebenyky – 4,5 mil. m³/zi) – fiind rezervată doar 5,7 mil. m³/zi (capacitate fermă zilnică) sau 159,6 mil. m³/lună pentru Republica Moldova, ambele maluri ale râului Nistru, care reprezintă doar 39,4% din volumul de gaze naturale coordonat de SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” pentru luna februarie 2023 conform Contractului de furnizare a gazelor naturale (186 mil. m³ – malul drept și 219 mil. m³ – malul stâng).

SA „Termoelectrica” contribuie semnificativ la reducerea consumului de gaze naturale în perioada octombrie 2022 - aprilie 2023 cu până la aproximativ cca 264 mil. m³ din contul trecerii la producerea energiei electrice și termice în baza combustibilului alternativ – păcura. Pentru asigurarea realizării acestei măsuri, a fost aprobată Dispoziția CSE nr. 37/2022, prin care s-a dispus ca SA „Termoelectrica” să achiziționeze un volum de păcură de până la 190 mii tone. SA „Termoelectrica” are contractat de la mai mulți distribuitori 132 mii tone de păcură, din care, la situația din 24 ianuarie 2023, au fost furnizate (descărcate) 62 mii tone, însă există riscuri în continuare privind livrarea volumelor contractate de păcură în termenul stabilit, reieșind din unele constrângeri de ordin logistic. Prin urmare, există în continuare riscul asigurării livrărilor cantităților de păcură contractate de SA „Termoelectrica” în termen din cauza devierii lanțurilor logistice și a constrângerilor de transportare,

ceea ce ar avea ca efect majorarea consumului, respectiv a deficitului de gaze naturale a malului drept.

Schimbările regionale și globale condiționate de evoluția războiului din Ucraina scot în evidență tot mai multe manifestări ale războiului hibrid, prin care se încearcă și destabilizarea Republicii Moldova.

Printre amenințările hibride care atentează la securitatea statului se înscriu fenomene precum: promovarea în spațiul informațional a falsurilor și manipulărilor, inclusiv cu tentă militară; instigarea la ură, xenofobie și separatism; alte încercări de destabilizare a situației din țară.

Totodată, fenomenele din regiune duc și la o intensificare a fenomenului migrației ilegale a cetățenilor din alte state cu risc sporit de migrație ilegală spre teritoriul Republicii Moldova.

Până în prezent, pe teritoriul țării noastre continuau să se afle **88.950** persoane refugiate din Ucraina, dintre care **43.454** sunt copii minori. Având în vedere că mecanismul de protecție temporară va intra în vigoare la 1 martie 2023, sistarea stării de urgență ar anula condițiile specifice instituite prin dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova întru gestionarea sistemului de migrație și azil al Republicii Moldova.

În cazul unui aflux masiv de străini care ar veni direct din Ucraina, pe fundalul unei posibile intensificări a conflictului, în circumstanțele în care se depășește capacitatea de procesare a punctului de trecere a frontierei de stat, autoritățile din Republica Moldova ar fi în imposibilitatea de a crea puncte de trecere mobile, prevederi stipulate în pct. 9 al Dispoziției CSE nr. 11 din 17.03.2022.

Având în vedere principalele riscuri și amenințări enumerate mai sus, precum și menținerea în continuare a provocărilor de natură energetică, umanitară, socială și de securitate, generate de războiul care încă se află în desfășurare în statul vecin, considerăm necesară prelungirea stării de urgență, pentru ca autoritățile Republicii Moldova să poată dispune de posibilitatea de intervenție promptă în cazul necesității luării unor decizii suplimentare celor prevăzute de cadrul juridic existent, precum și pentru a păstra mecanismele adoptate până în prezent de către Comisia pentru Situații Excepționale în vederea asigurării securității energetice, gestionării fluxului de refugiați și prevenirii riscurilor pentru securitatea și ordinea publică.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Luând în considerare toate aspectele menționate anterior, se propune Parlamentului prelungirea, pe întreg teritoriul țării, pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu data de 04 februarie 2023, a stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 și prelungită prin Hotărârile Parlamentului nr. 105/2022, 163/2022, 245/2022, 278/2022 și nr. 330/2022. Prelungirea stării de urgență aplicabilă începând cu data de 04 februarie 2023 se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții cu caracter obligatoriu și executoriu pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Proiectul de hotărâre a Parlamentului supus dezbaterii și aprobării conține și norma privind aplicabilitatea abilitării Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova de a emite dispoziții pe perioada stării de urgență, în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute deja de art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022, niciuna dintre aceste măsuri nefiind propusă spre a fi modificată sau completată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Mijloacele financiare necesare pentru implementarea prevederilor proiectului de hotărâre vor fi evaluate pe parcurs, în funcție de evoluția situației, și vor fi asigurate din bugetul de stat și/sau din alte surse legal constituite.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect nu necesită elaborarea sau modificarea unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Pentru elaborarea proiectului au fost consultate opiniile autorităților și instituțiilor publice competente, inclusiv în cadrul ședinței Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, propunându-se prelungirea stării de urgență.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de act normativ nu cade sub incidența expertizei anticorupție potrivit art.28 din Legea integrității nr.82/2017 și art.35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de hotărâre nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul nu cade sub incidența expertizei juridice enunțate la art.37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Cancelaria de Stat ajustând proiectul de act normativ din punct de vedere redacțional și tehnico-legislativ în vederea prezentării versiunii finale a acestuia spre examinare în ședința Guvernului, în ordinea exprimată la pct. 234 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.